

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Gymnázium, Třinec, příspěvková organizace 739 61 Třinec, Komenského 713
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Romana Cieslarová, Ph.D.
Telefon na ředitele	558 325 284
E-mail na ředitele	romana.cieslarova@gymtri.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Šárka Dohnalová
Telefon	558 325 284
E-mail	sarka.dohnalova@gymtri.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Karla Demelová
Telefon	558 325 284
E-mail	karla.demelova@gymtri.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ – I stupeň		
ZŠ – II.stupeň		
8leté Gymnázium (Prima až Kvarta)	4	120
SŠ – ostatní	12	358
Celkem	16	478

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

A. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE STRATEGIE ŠKOLY

Hlavní cíl programu:

Spolupodílet se aktivitami na vytváření pozitivního klimatu ve škole

Dílčí cíle:

1. Vytvořit systém aktivit zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
2. Neustále výchovné působení na věkovou skupinu 12–17 let, zapojení učitelů.
3. Spolupráce a komunikace školy s rodiči.
4. Realizovat plán aktivit zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů po třídách.
5. Efektivní spolupráce školy s relevantními organizacemi, jejichž seznam je součástí tohoto MPP.

B. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Prostředky k dosažení cílů

Cíl 1. Vytvořit systém aktivit zaměřených na prevenci patologických závislostí.

ročník 8letého studia	ročník 4letého studia	NÁZEV AKTIVITY	TERMÍN	MÍSTO	ZODPOVĚDNÝ	VÝSTUP
1.	1.	adaptační pobyty	září	Beskydka Dolní Lomná	ŠMP, VP	fotodokumentace
1.-7.	1.-4.	pohybové aktivity ve výuce	šk. rok	škola	všichni učitelé	vyučovací hodiny
2.-7.	1.	bezpečí dětí na internetu	září	škola	Mgr. Brauner	prezentace
1.	1. + 4.	Křest prváka	říjen	škola	ŠMP, třídní učitelé	workshopy, účastnické listy
7.	1.- 4.	Majáles	květen	Třinec	Mgr. Dohnalová	setkání středních škol v Třinci
1.		výchova ke zdraví	šk. rok	škola	Mgr. Zuzana Černá	vyučovací hodiny
1.-7.	1.-4.	správná výživa, sexuální výchova, antikoncepce	šk. rok	škola	učitelé Bi, TV a výchovy ke zdraví	vyučovací hodiny, prezentace
1.-7.	3. -4.	návykové látky	šk. rok	škola	učitelé Bi, ZSV, Ch, ŠMP	debaty, prezentace
zástupci všech tříd		parlament školy	šk. rok	klubovna školy	třídní učitelé, vedení školy, ŠMP	brainstorming

- v roce 2023/24 proběhne minimálně 6 schůzek ředitele školy s výchovným poradcem a školním metodikem prevence;
- pravidelně se budou konat schůzky parlamentu v klubovně školy, kde budeme probírat mj. problematiku patologických jevů, problematiku pohybu;
- ve školním roce 2023/24 budou preventivní aktivity realizovány v souladu s doporučeními MŠMT,
- je vytvořena a aktualizována nástěnka v prostorách školy, zaměřená na vztahy a kyberšikanu.

Cíl 2. Neustálé působení na věkovou skupinu 12–17 let.

- výchovně působit na žáky v rámci třídnických hodin (školní řád, vzájemná spolupráce třídní učitel – žák);
- výchovné působení zejména v hodinách ZSV, Bi, TV, VkJ, Vv, Hv;
- pedagogové se snaží být svým žákům vzorem;
- vytváření mimovýukových aktivit pro žáky – kroužky v prostorách školy.

Cíl 3. Spolupráce a komunikace školy s rodiči.

- každé pololetí se konají třídní schůzky, kde se řeší mj. výchovné problémy žáků; první ročník osmiletého a čtyřletého studia mají třídní schůzky již v září 2023;
- problémy žáků je možno řešit s kterýmkoli z pedagogů v době konzultačních hodin, distančním způsobem nebo telefonicky;
- MPP je umístěn na webových stránkách školy;
- možnost řešení problémových situací se ŠMP jako koordinátorem primární prevence prostřednictvím e-mailu, informačního systému Bakaláři, Teams, telefonicky nebo osobně.

Cíl 4. Realizovat plán aktivit zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.

NÁZEV AKTIVITY	TERMÍN	MÍSTO	ZODPOVĚDNÝ	VÝSTUP
Adaptační pobyty pro 1. ročníky	září	Beskydka Dolní Lomná	Demelová (VP), Dohnalová (ŠMP), třídní učitelé	fotodokumentace

Výchova ke zdraví	září–červen	škola	Zuzana Černá	vyučovací hodiny
Bezpečnost dětí na internetu – sexting, kyberšikana	listopad	škola	Brauner	prezentace
Třídnické hodiny	v průběhu roku	škola	TU	zápis v TK
Parlament školy	měsíčně	škola	Zbončák	zápis
Besedy, workshopy, brainstorming	září, listopad, březen	škola	bývalí žáci školy, maturitní ročníky, Magistrát města Třinec	fotodokumentace
Výživa	září–červen	škola	Dohnalová (ŠMP), učitelé	prezentace
Prožitkové programy	říjen, březen	škola	ŠMP	fotodokumentace

Cíl 5. Škola efektivně spolupracuje s relevantními organizacemi, jako jsou např.:

- Hope4kids, z.s.
- Etické dílny
- AZ Help
- Nemocnice Třinec
- Centrum pro rodinu a sociální péči
- Projekt E-bezpečí (www.e-bezpeci.cz)
- PPP Frýdek-Místek
- Policie ČR
- Magistrát města Třince

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a je součástí školního Minimálního preventivního programu. Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu Gymnázia, Třinec, příspěvkové organizace.

Cíl programu:

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Škola se zaměří na oblast komunikace, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách i mezi žáky a učiteli. Program konkretizuje preventivní mechanismy, které škola používá k tomu, aby šikanu minimalizovala a měla ji pod kontrolou.

Co je šikana:

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepřijemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese.

Podoby šikany:

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).
- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepřijemné sexuální provokace.

- Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, facebook.com, instagram.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opřevovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresí neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Zmapování situace – analýza a evaluace:

Na naší škole dochází k projevům šikany ojediněle, většinou jsou její náznaky řešeny třídními učiteli individuálními pohovory s žáky, popř. v rámci třídnických hodin.

Motivování pedagogů pro změnu:

Škola zajistí informovanost všech svých členů o tom, co je a co není šikanování, jak se zachovat ve chvíli, kdy je žák nebo pedagog ohrožován agresory, a kam se může obrátit o pomoc. Pedagogové jsou motivováni k tomu, aby monitorovali varovné signály výskytu šikany na škole. ŠMP informuje členy pedagogického sboru o aktuálních problémech na pravidelných pedagogických radách jednou za měsíc. Každý pedagog je povinen zejména:

- podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi,
- jednat s dětmi jako s partnery,
- udržovat ovzduší důvěry mezi dětmi a pedagogy,
- v kritických situacích dát jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat,
- nebýt lhostejný k projevům agresivity.

Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů:

Vedení školy se pokusí zajistit pro všechny pedagogy vhodný vzdělávací program s problematikou šikany a kyberšikany. Všem členům pedagogického sboru jsou rovněž průběžně e-mailem zasílány odkazy na webové stránky, které se problematikou šikany a kyberšikany zabývají (www.e-bezpeci.cz, www.minimalizacesikany.cz aj.). Všichni pedagogové budou seznámeni se seznamem doporučené odborné literatury k danému problému. Publikace doporučené ŠMP budou pořízeny pro školní knihovnu.

Užší realizační tým:

Užší realizační tým tvoří ředitelka školy, zástupkyně ředitelky školy, školní metodička prevence, výchovná poradkyně, popř. třídní učitel třídy, v níž se vyskytne vztahový problém.

Společný postup při řešení šikánování:

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikánování upozornili, a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídnická hodina: a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou.	A. První (alarmující) kroky pomoci 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikánování, informace rodičům C. Vyšetřování 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Primární prevence v třídních hodinách:

Třídnické hodiny na naší škole probíhají jednou za měsíc, žáci zde mohou řešit své problémy. V případě potřeby je k řešení přizván ŠMP nebo výchovný poradce.

Primární prevence ve výuce:

Nejčastěji se s problematikou primární prevence žáci setkají ve výuce předmětů základy společenských věd, výchova ke zdraví, tělesná výchova, biologie. Adekvátně k probírané látce či

tématu se však primární prevenci věnují i vyučující cizích jazyků, českého jazyka a literatury, chemie (problematika drog) a další.

Primární prevence ve školních a mimoškolních programech mimo vyučování:

Posilování zdravého školního klimatu se věnují pedagogové i na všech školních akcích, jako např. adaptační kurz, lyžařský kurz, sportovně-turistický kurz, exkurze, kroužky aj. Dobré vztahy mezi žáky školy jsou podpořeny prožitkovým programem *Křest gympláka*.

Ochranný režim:

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí jsou specifikovány ve školním řádu. Dohledy učitelů jsou stanoveny vždy na počátku školního roku tak, aby byla pokryta celá školní budova. V souladu s pravidly BOZ je dohled pedagogických pracovníků nad žáky zajištěn jak ve škole, tak při školních akcích.

Spolupráce s rodiči:

S minimálním preventivním programem i programem proti šikanování jsou rodiče seznámeni na třídních schůzkách. Tyto dokumenty jsou rovněž k dispozici na školních webových stránkách. Rodiče mohou přijít řešit podezření na akt šikany s vedením školy kdykoli, všichni vyučující jsou pak k dispozici v době konzultačních hodin.

Školní poradenské služby:

Školní poradenské služby na naší škole poskytují výchovná poradkyně a školní metodička prevence.

Spolupráce se specializovanými zařízeními:

Škola úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zejména s pracovníci třinecké pobočky PPP Frýdek-Místek. Některé preventivní programy škola připravuje ve spolupráci s Magistrátem města Třinec, Policií ČR nebo organizacemi nabízejícími preventivní programy.

Vztahy se školami v okolí

S okolními školami má třinecké gymnázium dobré vztahy, v případě nutnosti jsou ředitelé škol při řešení šikany připraveni ke spolupráci.

	Datum	Podpis ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP	1. 9. 2023	
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP	26. 9. 2023	